

שיח חינוכי תומך עם התלמידים בשגרת חירום מתמשך

- המסמך אינו מיועד לשיח עם תלמידי מרכז הפינוי -

נשות ואנשי חינוך יקרים,

בתקופה האחרונה נחשפים תלמידינו למציאות כואבת. החשיפה למצב מתרחשת באופן ישיר, דרך אמצעי התקשורת ובשיח המשפחתי, דרך מעגלי היכרות קרובים או רחוקים.

לנוכח המצב, חשוב לשוחח בקביעות עם התלמידים, לעזור להם להבנות את המידע ולעשות סדר במחשבות וברגשות, לחבר אותם לכוחות שלהם ולכוון אותם לעשייה. את השיחות נתאים לגיל התלמידים וליכולותיהם, תוך התייחסות לשונות בין התלמידים. במידה וישנם תלמידים עולים חדשים בכיתה, יש למצוא דרכים חלופיות שיאפשרו להתעניין גם בשלומם.

בכיתה נמצאים תלמידים עם רמות חשיפה שונות, צרכים שונים ודרכי התמודדות שונות, אנו מכבדים כל סגנון וכל ביטוי רגש. בה בעת, כל עוד אנו במצב חירום מתמשך חשוב לעודד את התלמידים לשים דגש בהתמודדות שלהם על פעילות, תפקוד ועשייה.

מטרות השיח עם התלמידים:

1. להקשיב להם ברגישות
2. לתת תוקף לחוויות שהם מעלים
3. לעזור להם לשים לב לעשייה שלהם וליכולתם להיות פעילים
4. לעודד אותם לתפקוד ולעשייה לאורך שגרת החירום המתמשכת

בשיח הכיתתי נבקש ליצור מרחב מוגן שבו נאפשר לתלמידים לשתף, אך נשתדל להימנע מפירוט יתר, שכן תיאור מפורט של אירועים קשים במסגרת כיתתית או קבוצתית אינו נכון לתלמידים, והן לתלמיד שמשתף. לפיכך, אם תלמיד מתאר אירועים קשים, נעצור אותו בעדינות ונאמר לו "אני שמעתי דברים מעניינים, אני רוצה להקשיב לך ולשמע אותך בארבע עיניים. בהמשך היום עינינו נפגש, אתה תספר לי הכל ואני אקשיב לך."

חשוב למצוא בהקדם את הזמן להיפגש עם אותו תלמיד בליווי גורם טיפולי או בהכוונתו.

לפני מפגשי השיח עם התלמידים ואף לאחריהם, חשוב לעצור, לנשום, לשים לב מה עובר עלינו ולשתף עמיתים, משפחה, גורמי תמיכה וכל מי שיכול לסייע לנו. חשוב לזכור שבתוך ההתמודדות הקשה והכואבת של כולנו, אנחנו לא לבד.

פאביק בשיח חינוכי עס ילדים ובני נוער בכאן אירוע חירוק מתמשך

נביע מחויבות לתלמידים, נדבר ברוע, נזכיר את הקשר בינינו, לדוגמה: "אני מחה לפאס אתכס, חכיתי לכאן פלנו יחד היום, אס עס עזובה וכאבת לונכה המצב. חוב אימאוס אתכס ולהיות אתכס, אס היום, נעבור ביחד את התקופה. אני כאן עבורכס בכל שתצרכו. כאס התאפשר לנו להיפאס, מארנו על קשר מרחוק ונחשיק למאור על קשר לאורך התקופה בכל דרך שתתאפשר."

נתעניין - נשאל שאלות שמתעניינות ביום של התלמידים בדגש על תפקוד ועשייה, לדוגמה:

- מה פאומכס? מה פלוק המפאחה פאכס?
 - מה אתס עוסיק/ עשיתס בבית? מי נמצא אתכס?
 - ספרו על סדר היום פאכס.
 - שתפו במשהו פאיתס על עצמכס.
 - ספרו על משה טוב מעשתס עליו בעת הכו?
- עולים חדשים נשאל גם: האס אתס מבינים את כל ההוראות והאס אתס מקבלים מידע בשפת הבית

בעת שיתוף ברגש, נתקף את הרגש, נמקד בכוחות ונכוון לפעולה. לדוגמה, בתגובה לשיתוף של תלמיד שפחד, ניתן לומר: "ברור שמצב כזה מאורר פחד כה טבעי להראש ככ", ולשאל: "מה עכראס? מה עשית? מה יעכור אס להראש קצת יותר טוב?", בעת שיתוף בפעולה שנקט, נביע התפעלות. נחזק את התלמידים על עצם השיתוף ונדגיש שהבחירה לשתף היא עדות לכח שיש בהם.

נבנה את המצב ונעזור להם לארגן את רצף האירועים (עבר, הווה, עתיד) - נסכם את שעלה מדברי התלמידים - מה קרה עד כה ומה קורה עכשיו ונסביר מה מתוכנן למחר (מה התכנון ברמת בית הספר והלמידה). **לא נוסיף מידע שהתלמידים לא העלו, אך נתקן אי דיוקים** ונדגיש מסרים של תקווה.

נעודד את התלמידים להתבטא ונהיה קשובים לדבריהם. יחד עם זאת, אם תלמיד יתאר תיאורים מפורטים ומציפים של אירועים, נעצור אותו כפי שצינו לעיל. לתלמידים שעברית אינה שפת הבית, ניתן לבקש להביע רגשות דרך ציורים או בחירת אימוג'ים.

נדגיש את **הכוחות ואת הרצף התפקודי** כחברים, כבני משפחה, כתלמידים, נעודד את התלמידים לפעילות רלוונטית, התואמת את גילם ואת יכולותיהם, ונשאל אותם: "מה עכראס להתאורג? (נכוון אותם להתייחס לערוצים השונים של מודל גשר מאח"ד שפיתח פרופ' מולי להד: גוף, שכל, רגש, מערכת אמונות, חברה, דימיון), מי מהחברים ומבני המשפחה עכראס להתאורג? כעאתס חסי מצוקה, לאי אתס פונוס? האס אתס עכורים או יכולים לסייע למשהו מהחברים או מבני המשפחה? לאי אתס יכולים להתקשר? את מי בכוונתכס לבקר?"

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
השירות הפסיכולוגי ייעוצי

מלחמת "חרבות ברזל" ||

שיח חינוכי תומך עם התלמידים בשגרת חירום מתמשך

איך ננהל את השיח בקבוצה או בכיתה?

נקפיד לפנות זמן ומקום לשיח בתנאים של פרטיות ומוגנות.

נתאים את השיח לצורכי התלמידים, למאפייני הגיל ולמעגלי הפגיעה.

נאזין באוזן רגישה ונשתדל להיות רגישים גם למה שלא נאמר ולא דובר בקול.

נשאף להפיח תקווה, להעביר מסר מחזק ולהשיב אמון.

נאפשר לילדים להגיב זה לדברי זה, להתעניין, להתייחס. נדגים מתוך דבריהם את כוחם לתמוך זה בזה כקבוצת שייכות.

לגבי שאלות מורכבות שיביעו חשש או צורך של הילדים בתשובות מוחלטות חשוב להיות מהימנים ולענות תשובה לא מוחלטת – "יש סאלות רבות שצדין אין לי ולנו תשובה אליהן, אבל אנחנו ממשיכים לקוות שבקרוב יהיו תשובות. שימו לב סאלט סאלט דברים מתבהרים, מביע אלינו יותר מידע ואנחנו מצליחים להבין את תמונת המצב".

לסיום השיח נביע הבנה והכרה בקשיים שהתלמידים תיארו לצד הכרה בכוחות שלהם: "ביחה היוק שיתפתן, הקשבתן וסיפרתן על פאלות ומעשים סתם והסובביס אתכם נוקטיס. מהסיפורים סלכם ספסר היה לראות שיש לכם כוחות ורעיונות, וסאתם חושבים הרבה על פתרונות ודרכי התמודדות. המשיכו לפסול, לפשות, לשוב ולדבר, אני ממיינה בכס".

כיצד נסייע לתלמיד המביע בתאובת חרדה? מול מעש"ה

להרחבה על מודל מעש"ה (עזרה ראשונה נפשית) – [לחצו כאן](#)

[פורטל מוסדות חינוך להיערכות לשעת חירום](#)

[הנחיות פיקוד העורף](#)

